

§ 58

Asuntolautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta koskien asunnottomien konttimajoitusta

HEL 2016-003261 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Pääosa Helsingin asunnottomuudesta on lyhytaikaista

Marraskuussa 2015 Helsingissä oli 3 550 yksinäistä asunnotonta, joista 1 210 oli pitkäaikaisasunnottomia. Asunnottomia perheitä ja pariskuntia oli 280. Nuorten (alle 25-vuotiaat) ja maahanmuuttajien osuus kaikista asunnottomista on kasvanut vuodesta 2014. Yksinäisistä asunnottomista nuoria oli 840 ja maahanmuuttajia 1 500. Maahanmuuttajaperheitä oli 200. Asunnottomuus on Helsingissä valtaosin muuta kuin pitkäaikaisasunnottomuutta. Pääosa asunnottomista asuu eripituisia jaksoja sukulaisten tai tuttavien luona, ja heitä voisikin kutsua kitka-asunnottomiksi.

Asunto ensin -ohjelma on vähentänyt merkittävästi asunnottomuutta

Helsingin kaupunki on ollut mukana vuosina 2008 - 2015 valtakunnallisessa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmassa. Ohjelman lähtökohtana on ollut Asunto ensin -periaatteen mukainen asuminen, johon järjestetään tarvittava yksilöllinen tuki. Ohjelman aikana on mm. perustettu uusia asumisyksikköohjelmia ja muutettu asuntoloita tuetun asumisen yksiköiksi. Helsinki onkin onnistunut vähentämään pitkäaikaisasunnottomuutta.

Asunnottomuuden vähentämishjelma jatkuu

Valtioneuvosto antoi 9.6.2016 periaatepäätöksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmasta vuosille 2016 - 2019, jonka tavoitteena on jatkaa asunnottomuuden vähentämistä. Yhtenä toimenpiteenä on lisätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja monipuolistaa asuntotarjontaa asunnottomille. Tavoitteena on vuoteen 2019 mennessä osoittaa koko maassa vähintään 2 500 uutta asuntoa tai asuntopaikkaa asunnottomille tai asunnottomuuden riskiryhmille. Tästä Helsingin osuus olisi noin 750 asuntoa. Ohjelmassa esitetään myös nuorille, opiskelijoille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille käynnistetävän uudentyypisiä rakennus- ja kokeiluhankkeita asumismuotojen kehittämiseksi.

Pienet tuvat –mallia testataan Vantaalla

Toimenpideohjelmassa esitetään testattavaksi ”pienet tuvat” -mallia vaikeimman asunnottomuusryhmän ratkaisuna. Kokeilu toteutettaisiin kiinnostuneissa ohjelmakaupungeissa rakentamalla 5 - 10 pientä erillisasuntoa yhteisömuotoon asiakkaille, jotka eivät onnistu nykyisissä asumismuodoissa. Samalla mallinnettaisiin tukipalvelu, jolla turvataan asumisen onnistuminen. Vastuutahoina kokeilussa ovat Vantaan kaupunki, Ympäristöministeriö ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Konttiasuminen ja muut tilapäiset ratkaisut ovat haasteellisia

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan yhdeksi asunnottomien vaihtoehtoiseksi asumismuodoksi konttiasumista rakentamattomille tonteille sekä proomujen päälle kaupungin satama-alueille. Kuten kaikessa asuntorakentamisessa, myös konttirakentamisessa, tulee noudattaa asuntorakentamista koskevia säädöksiä ja rajoituksia. Konteista voidaan rakentaa tilapäisiä asuntoja enintään viideksi vuodeksi edellyttäen, että ne täyttävät mm. tila-, melu-, esteettömyys- ja paloturvallisuusvaatimukset sekä ympäristön ja kaupunkikuvan asettamat vaatimukset. Helsinki luovuttaa tontteja aina ensisijaisesti pysyvään käyttötarkoitukseen eikä mahdollinen tonttien väliaikaiskäyttö saa vaarantaa pysyvien hankkeiden toteuttamista. Tästä syystä soveltuvien tonttien löytäminen voi osoittautua hyvin vaikeaksi.

Helsinki pyrkii asuntopolitiikallaan asukasrakenteen monipuolisuuteen ja segregaaion ehkäisyyn asuinalueilla. Asunnottomien majoittaminen väliaikaisiin konttiasumisyksiköihin ei edistä kaupungin tavoitetta torjua segregatiota vaan keskittäisi huono-osaisuutta kortteleihin, joiden infrastruktuuri ei ole vielä valmista. Etenkin veden äärelle vanhoille satama-alueille sijoitettavat tuetun asumisen yksiköt poikkeaisivat selvästi kaupungin tämänhetkisen asuntopolitiikan normeista ja lisäisivät omalta osaltaan riskiä huono-osaisuuden kasautumiseen uusilla asuinalueilla.

Konttiasuntojen rakentaminen olisi kieltämättä nopea keino saada lisää asuntoja asunnottomille, mutta se ei voi olla asuntopoliittinen keino. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn toimenpideohjelmassa esitetään käynnistettäväksi asumismuotojen uudentyyppejä rakennus- ja kokeiluhankkeita nuorille, opiskelijoille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. Asunnottomuuden vähentäminen edellyttää riittävää kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa. Asunnottomille parempi vaihtoehto on uusien pysyvien asuntojen rakentamisen lisäksi olemassa olevan asuntokannan hyödyntäminen. Kaupungin oman asuntokannan käyttö asunnottomien tukiasuntoina välivuokrauksen kautta on ensisijainen vaihtoehto asunnottomuuden torjunnassa.

Asuntolautakunta katsoo, että erilaiset erityisryhmien asumisratkaisuihin liittyvät kokeilut ovat kuitenkin sinänsä kannatettavia. Sen vuoksi vastaavia hankkeita seurataan aktiivisesti.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystään ja lisäsi lausunnon loppuun seuraavan kappaleen:

"Asuntolautakunta katsoo, että erilaiset erityisryhmien asumisratkaisuihin liittyvät kokeilut ovat kuitenkin sinänsä kannatettavia. Sen vuoksi vastaavia hankkeita seurataan aktiivisesti."

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi

Liitteet

1 Kantola Helena ym. valtuustoaloite Kvsto 16.3.2016 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Asuntolautakunta antaa seuraava lausunnon kaupunginhallitukselle:

Pääosa Helsingin asunnottomuudesta on lyhytaikaista

Marraskuussa 2015 Helsingissä oli 3 550 yksinäistä asunnotonta, joista 1 210 oli pitkäaikaisasunnottomia. Asunnottomia perheitä ja pariskuntia oli 280. Nuorten (alle 25-vuotiaat) ja maahanmuuttajien osuus kaikista asunnottomista on kasvanut vuodesta 2014. Yksinäisistä asunnottomista nuoria oli 840 ja maahanmuuttajia 1 500. Maahanmuuttajaperheitä oli 200. Asunnottomuus on Helsingissä valtaosin muuta kuin pitkäaikaisasunnottomuutta. Pääosa asunnottomista asuu eripituisia jaksoja sukulaisten tai tuttavien luona, ja heitä voisikin kutsua kitka-asunnottomiksi.

Asunto ensin -ohjelma on vähentänyt merkittävästi asunnottomuutta

Helsingin kaupunki on ollut mukana vuosina 2008 - 2015 valtakunnallisessa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmassa. Ohjelman lähtökohtana on ollut Asunto ensin -periaatteen mukainen asuminen, johon järjestetään tarvittava yksilöllinen tuki. Ohjelman aikana on mm.

perustettu uusia asumisyksikköhankeita ja muutettu asuntoloita tuetun asumisen yksiköiksi. Helsinki onkin onnistunut vähentämään pitkäaikaisasunnottomuutta.

Asunnottomuuden vähentämishjelma jatkuu

Valtioneuvosto antoi 9.6.2016 periaatepäätöksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmasta vuosille 2016 - 2019, jonka tavoitteena on jatkaa asunnottomuuden vähentämistä. Yhtenä toimenpiteenä on lisätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja monipuolistaa asuntotarjontaa asunnottomille. Tavoitteena on vuoteen 2019 mennessä osoittaa koko maassa vähintään 2 500 uutta asuntoa tai asuntopaikkaa asunnottomille tai asunnottomuuden riskiryhmille. Tästä Helsingin osuus olisi noin 750 asuntoa. Ohjelmassa esitetään myös nuorille, opiskelijoille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille käynnistettävän uudentyypisiä rakennus- ja kokeiluhankkeita asumismuotojen kehittämiseksi.

Pienet tuvat –mallia testataan Vantaalla

Toimenpideohjelmassa esitetään testattavaksi ”pienet tuvat” -mallia vaikeimman asunnottomuusryhmän ratkaisuna. Kokeilu toteutettaisiin kiinnostuneissa ohjelmakaupungeissa rakentamalla 5 - 10 pientä erillisasuntoa yhteisömuotoon asiakkaille, jotka eivät onnistu nykyisissä asumismuodoissa. Samalla mallinnettaisiin tukipalvelu, jolla turvataan asumisen onnistuminen. Vastuutahoina kokeilussa ovat Vantaan kaupunki, Ympäristöministeriö ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Konttiasuminen ja muut tilapäiset ratkaisut ovat haasteellisia

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan yhdeksi asunnottomien vaihtoehtoiseksi asumismuodoksi konttiasumista rakentamattomille tonteille sekä proomujen päälle kaupungin satama-alueille. Kuten kaikessa asuntorakentamisessa, myös konttirakentamisessa, tulee noudattaa asuntorakentamista koskevia säädöksiä ja rajoituksia. Konteista voidaan rakentaa tilapäisiä asuntoja enintään viideksi vuodeksi edellyttäen, että ne täyttävät mm. tila-, melu-, esteettömyys- ja paloturvallisuusvaatimukset sekä ympäristön ja kaupunkikuvan asettamat vaatimukset. Helsinki luovuttaa tontteja aina ensisijaisesti pysyvään käyttötarkoitukseen eikä mahdollinen tonttien väliaikaiskäyttö saa vaarantaa pysyvien hankkeiden toteuttamista. Tästä syystä soveltuvien tonttien löytäminen voi osoittautua hyvin vaikeaksi.

Helsinki pyrkii asuntopolitiikallaan asukasrakenteen monipuolisuuteen ja segregaaion ehkäisyyn asuinalueilla. Asunnottomien majoittaminen

väliaikaisiin konttiasumisyksiköihin ei edistä kaupungin tavoitetta torjua segregatiota vaan keskittäisi huono-osaisuutta kortteleihin, joiden infrastruktuuri ei ole vielä valmista. Etenkin veden äärelle vanhoille sata-ma-alueille sijoitettavat tuetun asumisen yksiköt poikkeaisivat selvästi kaupungin tämänhetkisen asuntopoliitiikan normeista ja lisääisivät omalta osaltaan riskiä huono-osaisuuden kasautumiseen uusilla asuinalueilla.

Konttiasuntojen rakentaminen olisi kieltämättä nopea keino saada lisää asuntoja asunnottomille, mutta se ei voi olla asuntopoliittinen keino. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmassa esitetään käynnistettäväksi asumismuotojen uudentyyppejä rakennus- ja kokeilu-hankkeita nuorille, opiskelijoille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikan-hakijoille. Asunnottomuuden vähentäminen edellyttää riittävää kohtuu-hintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa. Asunnottomille parempi vaih-toehto on uusien pysyvien asuntojen rakentamisen lisäksi olemassa olevan asuntokannan hyödyntäminen. Kaupungin oman asuntokannan käyttö asunnottomien tukiasuntolina välivuokrauksen kautta on ensisi-jainen vaihtoehto asunnottomuuden torjunnassa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Helena Kantola ja 28 muuta valtuutettua ovat tehneet 16.3.2016 liitteenä olevan valtuustoaloitteen.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt asuntolautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle viimeistään 16.8.2016.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi

Liitteet

1 Kantola Helena ym. valtuustoaloite Kvsto 16.3.2016 asia 12

Oheismateriaali

1 Allekirjoitettu, Kantola Helena ym. valtuustoaloite Kvsto 16.3.2016 asia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano